

Intern rapport VIOE

Archeologische prospectie Middelkerke (Leffinge) – Kalkaertweg 12 (prov. West-Vlaanderen)

Terreinwerk & rapportage

Inge Zeebroek, VIOE

Technische ondersteuning op terrein

**Nico Beernaert, VIOE
Stefan Corveleyn, VIOE
Pascal De Neef, VIOE
Clint Lenaers, VIOE
Franky Vereycken, VIOE**

Wetenschappelijke begeleiding

Pieters Marnix, VIOE

1.1.1.1 Inhoudsopgave

1	Ligging van het projectgebied _____	3
2	Historische en archeologische gegevens _____	4
3	Methodologie _____	6
4	Waarnemingen _____	6
5	Besluit en aanbevelingen _____	6
6	Bibliografie _____	6

Inleiding

Op 30 januari 2007 voerde het Vlaams Instituut voor het onroerend erfgoed een archeologische prospectie zonder ingreep in de bodem uit op het terrein van de hoeve Grote Kalkaert, kadastraal: afdeling 5, sectie A, percelen 252a, 254a en 256^e, Kalkaertweg 12 te Middelkerke. Voorzien was om een opgraving uit te voeren naar aanleiding van het leegpompen en dreggen van de gracht die de hoeve omringt.

Op aanbevelen van Dries Tys, die de historische landschapsstudie van Kamerlings ambacht behandelde in zijn doctoraat, en in overleg met de eigenaar van de hoeve werd een vergunning aangevraagd voor opgraving van de grachten.

Bij ontvangst van de opgravingsvergunning echter was de betrokken gracht alweer volledig onder water gezet en was een opgraving niet meer mogelijk.

1 Ligging van het projectgebied

Het perceel van de hoeve met de grachten inbegrepen heeft een oppervlakte van ongeveer 17000 m². Het is gelegen in de gemeente Middelkerke (Leffinge) in West-Vlaanderen, langs de Kalkaertweg. De hoeve, waarvan het terrein gebruikt wordt als akker, weiland en bebouwd is met verschillende gebouwen, is gelegen langs die Kalkaertweg tussen de dorpskern van Leffinge en Wilskerke op het zogenaamde 'Nieuwland', dat ontgonnen werd in de late middeleeuwen. De hoeve was nog bewoond maar aan renovatie toe.

De bodemkaart geeft aan dat de ondergrond bestaat uit overdekte kreekkruggronden en in de noordoosthoek uit dekkleigronden.

Fig. 1 Kadastrale kaart.

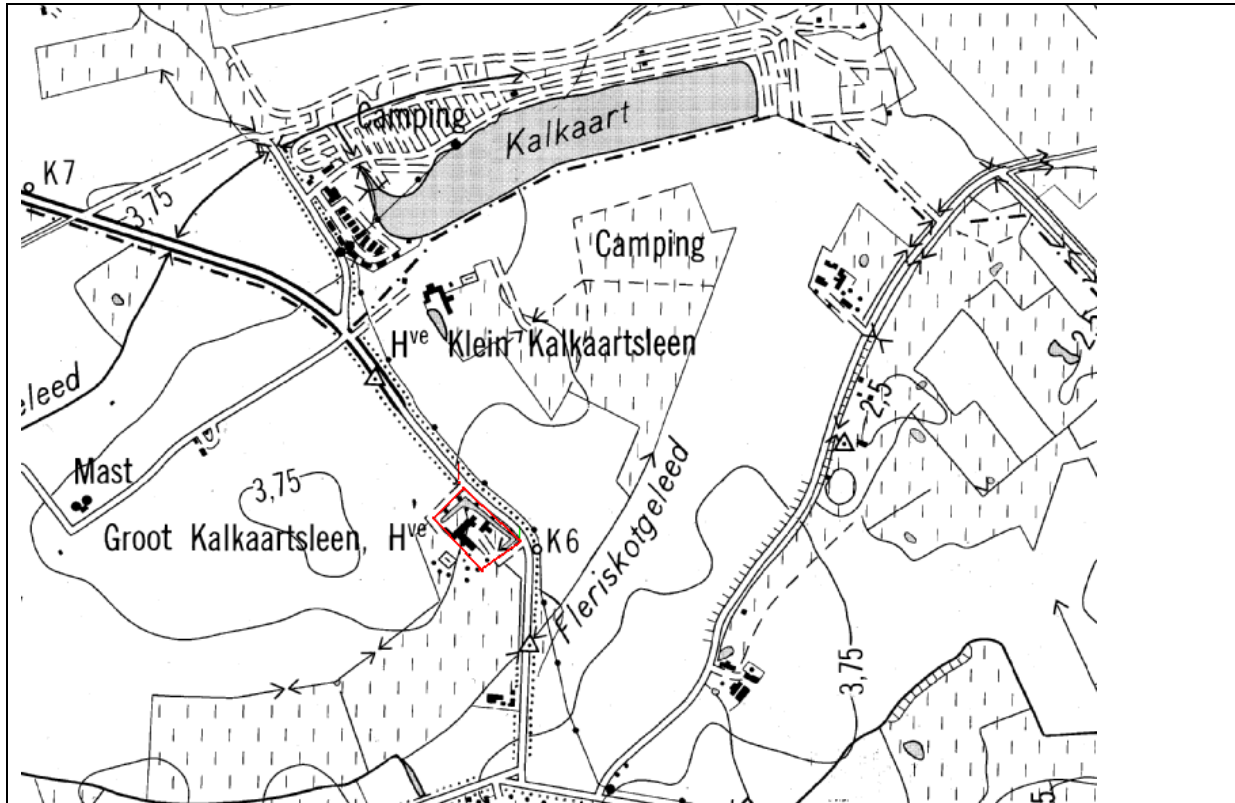

Fig. 2 Topografische kaart.

2 Historische en archeologische gegevens

Archeologische resten worden verondersteld door de doctoraatsstudie van Dries Tys, die deze hoeve aanduidt als het leenhof Ter Waese, gelegen op het Nieuwland in bezit van de Sint-Pietersabdij te Gent. Het ontstaan van deze hoeve kan ten vroegste tot de 12de eeuw teruglopen. In deze periode werden de geulen in het landschap definitief ingepolderd en ontstonden nieuwe boerderijen in het landschap. Deze boerderijen kregen vanaf de 13de eeuw een walgracht rond het erf. Tijdens de crisis van de 14de eeuw overleefden vele van deze hoeves het niet. Diegene die bleven bestaan, zoals wellicht het groot Kalkaartsleen, gingen over op patriciërs of grootgrondbezitters waardoor ze tot vandaag in het landschap bleven bestaan.

Op de kaart van Ferraris van het einde van de 18de eeuw is de hoeve aangeduid als 'Groot Galckaert Leen'. De hoeve was er omgracht en binnenin de grachten staan zeker 3 grote gebouwen. De hoeve is omgrind door moerassige weide.

Dit was de eerste maal dat er mogelijkheid was tot archeologisch onderzoek.

Fig. 3 Uittreksel uit de Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding van het ‘Groot Galckaert Leen’.

Fig. 4 Huidig zicht op de hoeve met gracht.

3 Methodologie

Omdat er geen mogelijkheid meer was tot archeologisch onderzoek van de gracht zelf, was de enige aangewezen mogelijkheid een prospectie van de uitgebaggerde specie. De bedoeling van dit onderzoek was om te zien of het materiaal dat uit de gracht was gehaald dateerbaar was.

4 Waarnemingen

Het aangetroffen materiaal was zeer schaars. Op het eerste zicht gaat het om fragmenten laatmiddeleeuws en postmiddeleeuws aardewerk. De prospectie werd zeer bemoeilijkt door de drassige aard van de specie.

5 Besluit en aanbevelingen

Het is aan te bevelen om eventuele ingrijpende werken aan deze hoeve met walgracht die mogelijk al teruggaat tot in de 12de eeuw archeologisch op te volgen.

6 Bibliografie

ZEEBROEK I., TYS D., PIETERS M. & BAETEMAN C. 2002: *Van Schorre tot slagveld. Een verkenning van het landschap van Testerep, Leffinge en Oostende van de vroege middeleeuwen tot het beleg van Oostende (1601-1604)*, Oostende.

TYS D. 2003: *Landschap als materiële cultuur. De interactie tussen macht en ruimte in een kustgebied en de wording van een laatmiddeleeuws tot vroegmodern landschap. Kamerlings ambacht, 500-1200/1600*, ongepubliceerde doctoraatsverhandeling, Vrije Universiteit Brussel.